

Ông Đỗ Ngọc Tài- Phó Chủ tịch VASEP, Chủ tịch UB Tôm - Giám đốc Công ty Cổ phần Chế biến Thủy sản Tài Kim Anh

"Về chiến lược lâu dài thì nuôi trồng vẫn là tiêu điểm, là cái gốc của vấn đề. Làm sao để nuôi tôm thương phẩm với giá thành thấp và tỷ lệ nuôi thành công cao, phải có được sự phối hợp liên kết nhịp nhàng giữa các bên liên quan trong chuỗi ngành".

NGÀNH TÔM VIỆT: CHIẾN LƯỢC LÂU DÀI PHẢI LẤY NUÔI TRỒNG LÀM GỐC

Làm sao để nuôi tôm thương phẩm với giá thành thấp, tỷ lệ thành công cao?

Ngành thủy sản Việt Nam những năm qua đã có những bứt phá vượt bậc, đóng vai trò rất quan trọng trong nền kinh tế quốc dân, cùng với nhóm ngành hàng khác trong lĩnh vực nông nghiệp.

Hiện sản phẩm thủy sản Việt Nam đã XK tới hơn 170 quốc gia và vùng lãnh thổ, giá trị XK thủy sản lần đầu tiên cán đích 11 tỷ USD trong năm 2022, trong đó, tôm của Việt Nam lần đầu tiên đạt con số kỷ lục với 4,3 tỷ USD. Tuy nhiên, từ cuối năm 2022, đặc biệt 5 tháng đầu năm 2023, cùng với khó khăn chung của các ngành, lĩnh vực XK thuỷ sản giảm nhiều so với cùng kỳ. Riêng đối với ngành tôm, XK bị giảm 36%. Giảm mạnh ở hầu hết các thị trường như: Mỹ, EU; Nhật Sản xuất, chế biến và XK thủy sản có những cơ hội và khó khăn, thách thức đan xen, nhưng thách thức nhiều hơn là cơ hội.

Nguyên nhân dẫn đến những thách thức là: dịch bệnh, chiến tranh dẫn đến kinh tế toàn cầu đi xuống, lạm phát gia tăng. Người người thực hiện chính sách thắt lưng buộc bụng, giảm chi tiêu, lựa những thực phẩm giá rẻ... chính vì vậy chúng ta phải đổi mới với 2 thách thức. Đó là nhu cầu tiêu thụ giảm và nguồn cung trên thế giới tăng, đặc biệt là Ecuador và Ấn Độ. Tại Ecuador chi phí nuôi thấp, những trang trại lớn họ chủ động tôm bố mẹ cho đẻ con giống, diện tích nuôi rộng lớn, nuôi theo hình thức quảng canh, mật độ nuôi thưa, không dùng kháng sinh, chi phí thấp, hiệu quả cao có thể lên trên 80%. Giá thành nuôi tôm của Ecuador thấp hơn VN từ 25% đến 30%.

Trong khi đó, ở Việt Nam, hiệu quả trung bình dưới 50%. Những trang trại lớn đầu tư tốt thì đạt hiệu quả khoảng 80%, những hộ dân nhỏ lẻ điều kiện nuôi kém thì chỉ đạt dưới 40%. Tôm bố mẹ thì không tốt, dẫn đến chất lượng tôm giống xấu, diện tích nuôi nhỏ, mật độ nuôi dày đặc, nguồn nước ô nhiễm cho nên tỷ lệ thành công không cao. Giá thức ăn cao hơn từ 10% đến 15%. Các chi phí khác cũng cao, giá điện cao... dẫn đến giá thành cao hơn từ 20% đến 35% so với Ecuador.

Với tình trạng giá tôm xuống thấp từ đầu năm đến nay, đa số nông dân từ huề đến lỗ, vì vậy vụ 2 sẽ có nhiều nông dân treo ao và những quý III và IV các nhà máy sẽ thiếu nguyên liệu để chế biến, kim ngạch xuất khẩu toàn ngành sẽ giảm. Nhà chế biến phải đổi mặt với giá nguyên liệu cao, trong khi giá bán phải theo mặt bằng thị trường chung trên thế giới, cho nên nguy cơ các nhà máy thua lỗ xảy ra cao. Về chiến lược lâu dài thì nuôi trồng vẫn là tiêu điểm, là cái gốc của vấn đề. Làm sao để nuôi tôm thương phẩm với giá thành thấp và tỷ lệ nuôi thành công cao, phải có được sự phối hợp liên kết nhịp nhàng giữa các bên liên quan trong chuỗi ngành. Kết hợp từ công ty sản xuất con giống chất lượng tốt, thức ăn chất lượng với giá thành thấp, các đơn vị cung ứng chế phẩm nuôi trồng với giá cả hợp lý. Chính phủ cần hỗ trợ cho nông dân về giá điện, và chỉ đạo các bộ ngành, đặc biệt là ngân hàng mạnh dạn hỗ trợ đầu tư cho nông dân chuyển đổi mô hình từ nuôi truyền thống sang nuôi công nghệ cao để đạt hiệu quả gia tăng về lượng và chất, vì hiện tại chỉ khoảng 10% các Doanh nghiệp lớn, 20% các hộ dân nuôi thành công đầu tư công nghệ cao, còn lại khoảng 70% là các hộ nuôi nhỏ lẻ theo truyền thống.

Tiếp theo là DN chế biến phải rà soát lại chi phí sản xuất, bố trí dây chuyền sản xuất cho phù hợp, cắt giảm chi phí không cần thiết. Song song là cố gắng phát triển thêm các mặt hàng giá trị gia tăng có tỉ suất lợi nhuận tốt hơn

nham tăng sức cạnh tranh với tôm các nước khác.

Ngoài những nỗ lực trên chúng ta cần phải kiến nghị chính phủ, các bộ ngành hỗ trợ, tháo gỡ khó khăn cho ngành thủy sản. Cụ thể là giảm lãi vay, giảm các chi phí về thủ tục, giảm các lệ phí, đẩy mạnh thủ tục giản đơn cho gói vay 10.000 tỷ hỗ trợ cho ngành nông nghiệp, vay USD với lãi suất dưới 4%. Tuyên truyền cho nông dân không sử dụng kháng sinh, chất cấm và tăng cường kiểm tra xử lý nghiêm các cơ sở bán tuốc thú y không tuân thủ theo yêu cầu của ngành. Nếu chúng ta chủ động làm tốt các công tác trên thì có khả năng phục hồi sản xuất vào quý III năm sau.

VASEP: tích cực, kịp thời, tháo gỡ bất cập cho doanh nghiệp

Những năm vừa qua VASEP hoạt động rất tích cực và kịp thời, phản ánh được tiếng nói chung trong toàn ngành. Thu hút được sự quan tâm của các Bộ, ngành. Đặc biệt là nhóm vận động chính sách, những năm vừa qua đã cùng với các Doanh nghiệp kiến nghị lên Chính phủ và giải quyết được rất nhiều bất cập cho Doanh nghiệp về các chính sách, thúc đẩy xúc tiến thương mại, đặc biệt là các thị trường lớn, thị trường mới nổi. Cụ thể như các vướng mắc đối với doanh nghiệp thủy sản liên quan đến quy chuẩn về nước thải chế biến thủy sản và nước thải ao nuôi thủy sản; gia hạn thời hạn nộp thuế giá trị gia tăng, thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế thu nhập cá nhân và tiền thuê đất trong năm 2023; tháo gỡ vấn đề phòng cháy chữa cháy, Bảo hiểm xã hội... VASEP cũng đã giúp các Doanh nghiệp thành công trong thương lượng về thuế chống bán phá giá...

Nhìn chung các hoạt động của Vasep những năm gần đây rất tích cực, hiệu quả, đại diện được tiếng nói chung và góp phần thành công chung cho các Doanh nghiệp. Mong Hiệp hội đặc biệt là BCH và anh chị em văn phòng cố gắng giữ vững và phát huy những điều tích cực này.

